

Rådsbeslut om partnerskapsavtal och interimsavtal om handel med Mercosur

Utrikesdepartementet

Dokumentbeteckning

COM (2025) 338 Celexnummer 52025PC0338

Förslag till RÅDETS BESLUT om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, av interimsavtalet om handel mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Sydamerikanska gemensamma marknaden, Republiken Argentina, Förbundsrepubliken Brasilien, Republiken Paraguay och Republiken Uruguay, å andra sidan

COM (2025) 339 Celexnummer 52025PC0339

Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av interimsavtalet om handel mellan Europeiska unionen, å ena sidan, och Sydamerikanska gemensamma marknaden, Republiken Argentina, Förbundsrepubliken Brasilien, Republiken Paraguay och Republiken Uruguay, å andra sidan

COM (2025) 356 Celexnummer 52025PC0356

Förslag till RÅDETS BESLUT om undertecknande, på Europeiska unionens vägnar, och provisorisk tillämpning av avtalet om partnerskap mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och sydamerikanska gemensamma marknaden, Republiken Argentina, Förbundsrepubliken Brasilien, Republiken Paraguay och Republiken Uruguay, å andra sidan

COM (2025) 357 Celexnummer -

Förslag till RÅDETS BESLUT om ingående, på Europeiska unionens vägnar, av avtalet om partnerskap mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och sydamerikanska gemensamma marknaden, Republiken

Argentina, Förbundsrepubliken Brasilien, Republiken Paraguay och Republiken Uruguay, å andra sidan

Sammanfattning

Förbindelserna mellan EU och Mercosur bygger på det interregionala ramavtalet om samarbete som undertecknades 1995. Kommissionen föreslår, efter över 25 år av förhandlingar, två parallella rättsliga instrument: 1) ett partnerskapsavtal som omfattar politik och samarbete samt handel och investeringar, och 2) ett interimsavtal om handel som omfattar handels- och investeringsliberalisering. Regeringen välkomnar och stödjer partnerskapsavtalet och interimsavtalet om handel mellan EU och Mercosur. Regeringen välkomnar att EU gemensamt bedriver en effektiv handelspolitik som skapar möjligheter för företag att verka på en hållbar, regelstyrd och transparent världsmarknad. Utöver avtalets geopolitiska betydelse skapar de stärkta handelsförbindelserna möjligheter till stora ömsesidiga vinster genom stärkt samarbete och är ett viktigt steg mot en mer framträdande roll för EU i Sydamerika.

1. Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Förbindelserna mellan EU och Mercosur-länderna (Brasilien, Argentina, Uruguay och Paraguay) har fram till nu byggts på det så kallade interregionala ramavtalet om samarbete mellan EU och Sydamerikanska gemensamma marknaden och dess fördragsparter som undertecknades den 15 december 1995. Den 13 september 1999 bemyndigade Europeiska unionens råd Europeiska kommissionen att inleda förhandlingar med Mercosur.

Förhandlingarna pågick i mer än 25 år. Den 6 december 2024 slutfördes förhandlingarna om partnerskapsavtalet, och de framförhandlade texterna om handels- och investeringsliberalisering offentliggjordes av kommissionen i augusti 2019 och i december 2024. Det aktuella förslaget presenterades av kommissionen den 3 september 2025. Resultatet är ett avtal som går långt utöver ramavtalet från 1995 och som svarar på dagens globala utmaningar.

1.2 Förslagets innehåll

Förhandlingarna mellan EU och Mercosur utmynnar i två rättsliga instrument:

1. Partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur som innehåller a) en pelare för politik och samarbete och b) en pelare för handel och investeringar.
2. Interimsavtalet om handel, som omfattar handels- och investeringsliberalisering.

Partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur är uppdelat i fyra delar. I del I beskrivs de allmänna principerna och målen för avtalet och de institutionella ramarna fastställs. I del II (Politisk dialog och samarbete) åtar sig EU och Mercosur att fördjupa dialogen och samarbeta på en rad områden, bland annat demokratiska principer och mänskliga rättigheter, internationell fred och säkerhet, hållbar utveckling, samt socialt, ekonomiskt och kulturellt partnerskap.

Genom del III (Handel och handelsrelaterade frågor) skapas en sammanhängande, övergripande, uppdaterad och rättsligt bindande ram för EU:s handelsförbindelser med Mercosur.

Del IV innehåller bland annat ett förfarande för att hantera fall där en part underlåter att fullgöra sina skyldigheter enligt avtalet och bestämmelser om ikraftträdande och ändringar av avtalet.

Interimsavtalet om handel kommer att börja gälla från och med signering och sedan ersättas av partnerskapsavtalet när detta träder i kraft till fullo, efter att det har ratificerats av samtliga parter.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Både partnerskapsavtalet och interimsavtalet är fullt förenliga med EU:s politik och kommer inte att kräva att EU ändrar sina regler, bestämmelser eller normer på något reglerat område. I likhet med alla andra handelsavtal som kommissionen har förhandlat fram skyddar frihandelsavtalet offentliga tjänster

fullt ut och säkerställer som en grundprincip statens rätt att reglera allmänna intressen.

1.4 Budgetära konsekvenser och konsekvensanalys

Avtalets handelsdel kommer att påverka inkomstsidan av EU:s budget. Den kommer att leda till en beräknad förlust av tullar på 330 miljoner EUR när avtalet träder i kraft. När interimsavtalet om handel har genomförts fullständigt (15 år efter det att det trätt i kraft) beräknas den årliga förlusten av tullar att uppgå till en miljard EUR. Beräkningen bygger på en prognos över hur handeln skulle utvecklas under de kommande 15 åren utan avtal. Indirekta positiva effekter förväntas i form av en ökning av medel knutna till mervärdesskatt och bruttonationalinkomst.

2. Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar och stödjer partnerskapsavtalet och interimsavtalet om handel mellan EU och Mercosur. Regeringen kommer att fortsätta verka för att avtalet ska antas och implementeras. Utöver avtalets geopolitiska betydelse innebär de fördjupade handelsförbindelserna betydande ömsesidiga vinster och markerar ett avgörande steg mot att stärka de institutionella och ekonomiska banden mellan EU, Sverige och Mercosur-länderna.

Avtalet, som innehåller ett särskilt hållbarhetskapitel med skrivningar om miljö, arbetsrätt och klimatförändringar, kommer ytterligare stärka EU:s och Sveriges dialog med Mercosur-länderna i dessa frågor.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

EU:s medlemsstater har inför och under förhandlingarna konsulterats via rådets handelspolitiska kommitté (TPC) och rådsarbetsgruppen för Latinamerika och Karibien (COLAC). Många medlemsstater har uttryckt stöd för avtalet, medan vissa har varit kritiska och/eller haft invändningar mot delar av avtalet (exempelvis PL, FR, IE).

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet informerades också löpande via utskottet för utrikesfrågor (AFET), utskottet för internationell handel (INTA) och övervakningsgruppen för Mercosur. De texter som förhandlingarna utmynnade i sändes under hela förhandlingsprocessen till båda institutionerna. Kommissionen anordnade också ett antal möten och kontakter med det civila samhället för att diskutera framstegen och förhandlingspositionerna under förhandlingarna.

2.4 Remissinstansernas och andra intressenters ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3. Förslagets förutsättningar

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur omfattar områden som ingår i den gemensamma handelspolitiken, transport, utvecklingssamarbete och ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeländer. Den rättsliga grunden för de föreslagna besluten är artiklarna 91, 100.2, 207.4 första stycket, 209.2 och 212 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

I artikel 218.5 i EUF-fördraget föreskrivs att rådet ska anta ett beslut om bemyndigande att underteckna avtalet och, i förekommande fall, att tillämpa det provisoriskt före ikraftträdandet. I artikel 218.6 i EUF-fördraget föreskrivs att rådet ska anta ett beslut om ingående av avtalet, efter Europaparlamentets godkännande.

Enligt artikel 218.8 i EUF-fördraget ska rådet besluta med kvalificerad majoritet, utom under de förutsättningar som anges i artikel 218.8 andra stycket i EUF-fördraget, då rådet ska besluta med enhällighet. Eftersom huvudinslagen i avtalet är handelspolitik, transport samt utvecklingssamarbete och ekonomiskt, finansiellt och tekniskt samarbete med tredjeländer bör kvalificerad majoritet gälla vid omröstning i detta specifika fall.

Interimsavtalet om handel är tänkt att undertecknas i anslutning till att partnerskapsavtalet signeras. Interimsavtalet om handel kommer att upphöra att

gälla och ersättas av partnerskapsavtalet när detta träder i kraft till fullo, efter det att det har ratificerats av samtliga parter.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Den 13 september 1999 bemyndigade rådet kommissionen att förhandla med Mercosur. Åtgärder på unionsnivå ansågs vara mer ändamålsenliga än åtgärder på nationell nivå.

De delar av partnerskapsavtalet som omfattas av EU:s delade befogenhet med medlemsstaterna omfattar politikområden och delar som lämpar sig för yttre åtgärder på unionsnivå. På de politikområden där lagstiftningsåtgärder har vidtagits på unionsnivå är unionens externa utövande av de befogenheter som omfattas oundvikligt (artikel 3.2 i EUF-fördraget). För att kunna få till stånd ett meningsfullt samarbete och kunna inta en starkare förhandlingsposition gentemot Mercosur har man dessutom bedömt att åtgärder på unionsnivå är mer önskvärda än åtgärder på medlemsstatsnivå. Mot bakgrund av detta är avtalet enligt regeringens mening förenligt med subsidiaritetsprincipen.

När det gäller handels- och investeringsdelen i partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur är den gemensamma handelspolitiken, i enlighet med artikel 3.1 i EUF-fördraget, en exklusiv befogenhet för unionen.

Detta initiativ eftersträvar direkt målen för unionens yttre åtgärder och bidrar till den politiska prioriteringen ”EU som en starkare global aktör”. Det är i linje med riktlinjerna för EU:s globala strategi, det vill säga att samarbeta med andra länder och att modernisera de externa partnerskapen på ett ansvarstagande sätt i syfte att uppnå målen för EU:s yttre åtgärder. Initiativet bidrar till EU:s mål på handels- och utvecklingsområdet. Förslaget är i linje med EU:s gröna giv.

Förhandlingarna om partnerskapsavtalet mellan EU och Mercosur genomfördes i enlighet med de förhandlingsdirektiv som fastställts av rådet. Resultatet av förhandlingarna går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå de politiska mål som anges i förhandlingsdirektiven. Avtalet är på så sätt enligt regeringens mening förenligt med proportionalitetsprincipen.

4. Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Kommissionens målsättning är att partnerskapsavtalet ska kunna undertecknas vid ett Mercosur-toppmöte i december (2025), följt av signering av interimsavtalet i nära anslutning. Tidsramen anses dock vara utmanande, inte minst med tanke på det utrymme som krävs för kommande diskussioner i rådet och Europaparlamentet.

4.2 Fackuttryck och termer